

Inštitucionálna stratégia vytvárania inkluzívneho prostredia

Elena Mendelová
Univerzita Komenského v Bratislave
Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami

Seminár : Podmienky na štúdium študentov so
špecifickými potrebami na vysokých školách
Bratislava, 28.11.2012

Obsah

1. Východiská (pohľad do histórie, aktuálny stav)
2. Rovnosť príležitostí vo VŠ vzdelávaní
3. Kroky k inkluzívnemu vzdelávaniu

1. Východiská 1 (pohľad do histórie, aktuálny stav)

90-te roky

Začiatok systematickej podpory na niektorých VŠ

1999 – 2001 – spolupráca - inštitút koordinátora na národnej úrovni

Ďalej sa koordinovane nepokračovalo

📖 v systémovom budovaní podmienok

📖 vzdelávaní koordinátorov

📖 budovaní poradensko-servisných služieb

Východiská 2

1993 – otvorenie 1. špecializovaného pracoviska na UK v Bratislave

2000 – BBC na TU v Košiciach

- 📖 zamerané na aktivity vzdelávacie, poradenské, informačné, vývoj a servis
- 📖 v závislosti od aktuálnych študentov a kapacít

Východiská 3

Iné univerzity

- Projektové aktivity s časovo limitovaným programom a zdrojmi (zameranie informačno-poradensko-facilitačné, ? - podporné služby, spolupráca, finančné zdroje, metodické vedenie, inštitucionalizácia)
- Spádové univerzity - KU, UMB, UKF, ZU, TU
- Práca koordinátorov v závislosti od počtu a potrieb študentov so ŠP
- Riešenie fyzicky prístupného prostredia

Činitele s pozitívnym dopadom

- 📖 Projektové programy a zdroje
- 📖 Motivovaní a zanietení pracovníci VŠ
- 📖 Iniciatívni študenti (dopyt)
- 📖 Významná podpora vedenia VŠ
- 📖 Aktívne spolupracujúce subjekty

Činitele s negatívnym dopadom

- 📖 Projektovo podporované riešenia
- 📖 Nesystémové riešenia (aktuálni študenti so ŠP)
- 📖 Slabá informovanosť
- 📖 Obmedzené príležitosti na vzdelávanie (metodiky)
- 📖 Absencia finančných zdrojov
- 📖 Nepatrí k prioritám na národnej/ regionálnej/ inštitucionálnej úrovni
- 📖 Rezistencia inštitucionálnej kultúry
- 📖 Formálna legislatíva, neuplatňuje sa v praxi

2. Rovnosť príležitostí vo VŠ vzdelávaní

Pre študenta so špecifickými potrebami právo na

- 📖 prístup k vzdelaniu
- 📖 dostupné informácie v prístupnej forme
- 📖 výber
- 📖 rozhodovanie za seba/ preberanie zodpovednosti
- 📖 aktívnu účasť na tvorbe stratégií, návrhov na zmeny...

Priestor pre vysoké školy

- 📖 jasne stanoviť pravidlá, kompetencie a zodpovednosť (VŠ, pedagogickí a nepedagogickí členovia akademickej obce, koordinátori, študenti so ŠP, ...)
- 📖 stav podmienok pre štúdium so ŠP
- 📖 skúsenosti z podporovaného vzdelávania
- 📖 systém podpory a služieb
- 📖 monitorovať a vyhodnocovať počty, potreby a podmienky
- 📖 realizovať zmeny

3. Kroky k inkluzívnemu vzdelávaniu

Východisko:

- 📖 Princíp rovnosti práv a príležitostí
- 📖 Funkčný systém zabezpečenia na všetkých úrovniach

Priority

1. Prístupnosť vysokoškolského vzdelávania
2. Zastúpenie študentov so špecifickými potrebami na vysokých školách
3. Vzdelávanie pracovníkov vysokých škôl v oblasti rovnosti príležitostí
4. Financovanie prístupnosti/ primeraných podmienok

P1 – Prístupnosť VŠ vzdelávania

- 📖 Informovanosť (weby, portály)
- 📖 Prístupnosť študijných programov
- 📖 Prístupnosť fyzického prostredia
- 📖 Informačná prístupnosť
- 📖 Informačno-poradenské služby
- 📖 Podporné služby/ minimálny rozsah podpory

P2 - Zastúpenie študentov so ŠP na vysokých školách

- 📖 Prieskumy počtu/ analýza podmienok/
dôvody neúspechu
- 📖 Informovanosť
- 📖 Intenzívna individuálna podpora/ začiatok
- 📖 Prijímanie na štúdium

P3 - Vzdelávanie pracovníkov VŠ v oblasti rovnosti príležitostí

- 📖 Informačné a metodické materiály
- 📖 Vzdelávanie pre oblasť prístupnosti
- 📖 Podpora spolupráce/ účasť na konferenciách
- 📖 Výskumná činnosť
- 📖 Príklady dobrej praxe

P4 - Financovanie prístupnosti

- 📖 Novelizácia § 16a - fond na podporu štúdia študentov
- 📖 Systém financovania podpory a služieb na VŠ
- 📖 Zdroje na odstraňovanie bariér (grantový program?)

Odporúčané kroky na budovanie všeobecne prístupného akademického prostredia 1

- 📖 Vo všetkých strategických dokumentoch vysokej školy zohľadňovať možnosti a potreby osôb so ŠP

O2 - Inštitucionálny dokument

zameraný na rovnosť príležitostí a prístupnosti vzdelania

Obsah

- 📖 Deklarácia podpory
- 📖 Legislatívny rámec
- 📖 Práva a povinnosti VŠ, študenta so ŠP, koordinátora, podp. centra, pracovníkov VŠ;
- 📖 Aktuálne podmienky, dôležité kontakty
- 📖 Plánované kroky

O3 - Opatrenia na zabezpečenie primeraných podmienok

- 📖 primerané úpravy (prijímačky, štúdium, skúšky)
- 📖 ubytovanie
- 📖 knižnice
- 📖 informačná prístupnosť
- 📖 prekonávanie fyzických bariér/
predchádzanie tvorbe nových bariér

O4 – Podporné pracovisko

Špeciálne pedagogické pracovisko na podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami

Alternatívne riešenia:

- 📖 Distribuovanie poradenských a podporných aktivít medzi ostatné pracoviská VŠ
- 📖 Zabezpečenie služieb z externých zdrojov (preprava, spracovanie textov, tlmočenie)
- 📖 Jedno špeciálne pracovisko zabezpečuje služby pre viac univerzít v spádovej oblasti

O5 - Koordinátor pre študentov so ŠP

Podrobnosti o pôsobnosti koordinátora ustanovuje vnútorný predpis vysokej školy (§100 ods. 10)

O6 - Ochrana osobných informácií

- 📖 Pravidlá pri nakladaní s informáciami o ZP/ŠP
- 📖 Písomný súhlas študenta
- 📖 - Spôsob riešenia sťažností, ...

07 – Senzibilizácia verejnej mienky

- 📖 zahrnutie témy do dôležitých dokumentov
- 📖 dni otvorených dverí
- 📖 prezentačné akcie na aktuálnu tému v oblasti
- 📖 propagačné materiály
- 📖 spolupráca s organizáciami a osobami so ZP
- 📖 zapojenie študentov a absolventov so ZP
- 📖 príklady dobrej praxe
- 📖 dobrovoľnícka práca v oblasti

O8 - Vzdelávanie v otázkach rovnosti príležitostí a prístupnosti

- 📖 vzdelávacie aktivity a moduly
- 📖 informačné, metodické a vzdelávacie materiály
- 📖 vzdelávanie koordinátorov
- 📖 účasť na externých vzdelávacích akciách, konferenciách a seminároch
- 📖 vedecko-výskumná činnosti v oblasti prístupnosti a rovnosti príležitostí
- 📖 spolupráca s expertmi, organizáciami
- 📖 začlenenie študentov so ŠP

Zodpovednosť

- 📖 Vláda/ rezorty
- 📖 Vysoké školy
- 📖 Regionálne inštitúcie
- 📖 Občianska spoločnosť, organizácie

MŠVVŠ SR, RVŠ, Akreditačná komisia

- 📖 kritérium prístupnosti zahrnúť do každého hodnotenia kvality vysokých škôl
- 📖 monitorovanie, vyhodnocovanie
- 📖 návrh opatrení (medzirezortná spolupráca, spolupráca v rámci rezortu - medzi VŠ navzájom, medzi SŠ a VŠ, medzi VŠ a poradenskými jednotkami, VŠ a organizácie ZP, aktívne zapojenie študentov...)

Užitočné zdroje informácií 1

ICCHP, Linz

📖 International Conference on Computers Helping People with Special Needs

📖 www.icchp.org

Education for all, Warsaw University

📖 EQUAL OPPORTUNITIES FOR STUDENTS AND GRADUATES WITH DISABILITIES

📖 <http://www.disability.uw.edu.pl/index.php?lang=english>

Užitečné zdroje informací 2

Higher Education and Disability, Innsbruck, Austria

 <http://www.trac.uno.edu/conf/>

Universal learning Design, Brno 2013

 www.uld-conference.org

LINK

 Learning Inclusively Network + Know-how

 <http://www.thelinknetwork.eu/>